

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Konstrukce trojúhelníku III

Tematická oblast	Matematika – Planimetrie
Datum vytvoření	12. 12. 2012
Ročník	Třetí ročník osmiletého gymnázia
Stručný obsah	Řešení konstrukčních úloh z oblasti konstrukce trojúhelníku.
Způsob využití	V úvodu jsou studenti seznámeni se způsobem řešení úloh a zadáním. Po vyřešení úloh jsou seznámeni se správným řešením
Autor	Ing. Michal Heczko
Kód	VY_32_INOVACE_25_MHEC03

Úvod

Otázka:

Z jakých částí se skládá řešení konstrukční úlohy?

Odpověď:

1. Rozbor

– načrtneme, jak bude vypadat předpokládaný výsledek, zapíšeme, co známe a přemýšlíme, jak hledaný útvar sestrojit.

2. Postup konstrukce

– zapíšeme, jak budeme při konstrukci postupovat

3. Zkouška správnosti

– provedeme konstrukci zadání dle postupu.

4. Diskuse

– posoudíme, kolik má úloha řešení

Zadání příkladů

Příklad 1:

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 2:

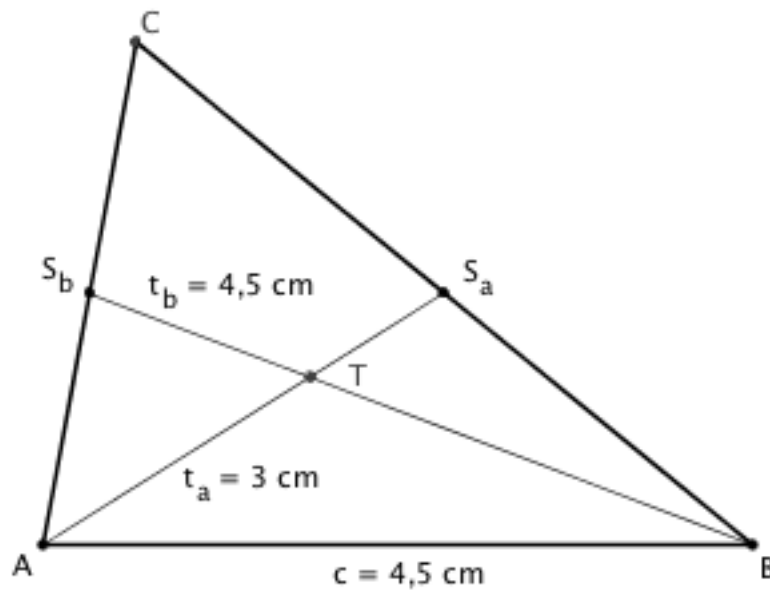
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5 \text{ cm}$, $b = 4,5 \text{ cm}$, $r = 3 \text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

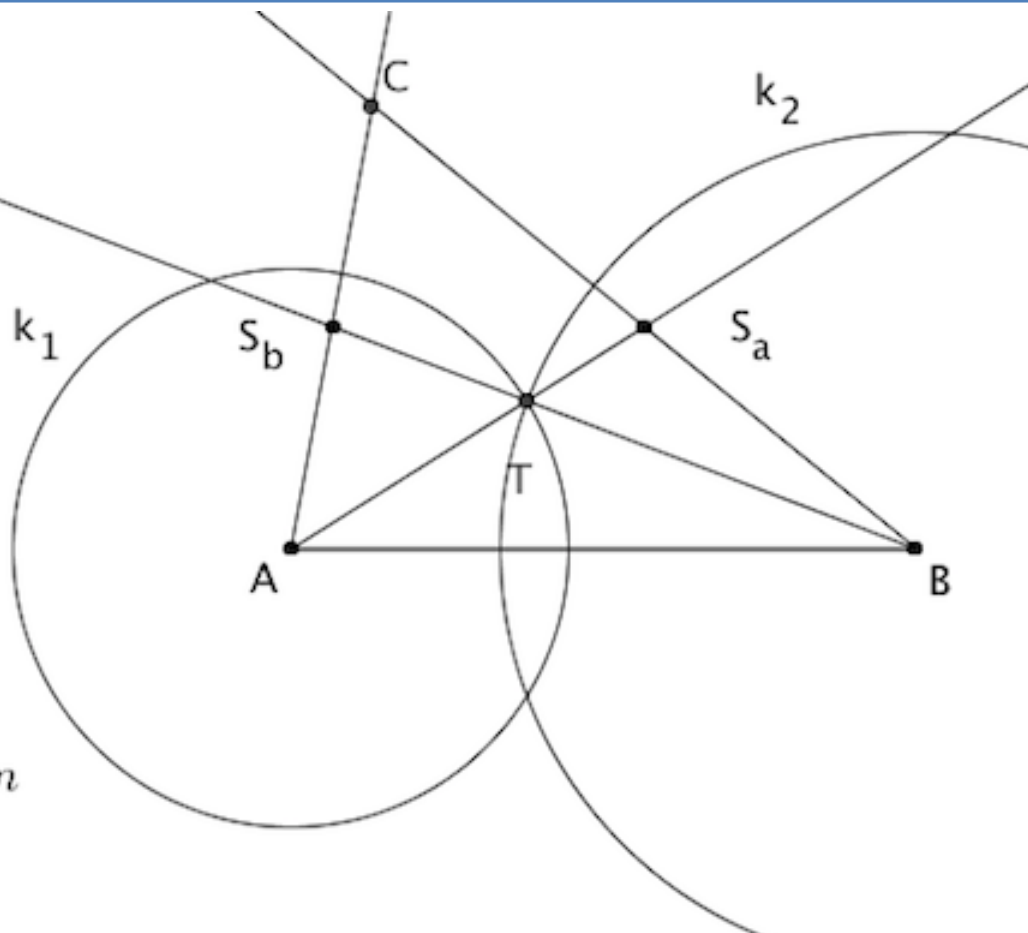
Příklad 1 – zadání a rozbor

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1– rozbor a postup

1. AB ; $|AB| = 4,5 \text{ cm}$
2. k_1 ; $k_1(A; 2 \text{ cm})$
3. k_2 ; $k_2(B; 3 \text{ cm})$
4. T ; $T \in k_1 \cap k_2$
5. k_3 ; $k_3(T; 1 \text{ cm})$
6. S_a ; $S_a \in k_3 \cap \rightarrow AT$
7. k_4 ; $k_4(T; 1,5 \text{ cm})$
8. S_b ; $S_b \in k_4 \cap \rightarrow BT$
9. C ; $C \in \rightarrow AS_b \cap \rightarrow BS_a$
10. $\triangle ABC$

$$\begin{array}{ll}
 |AS_a| = t_a = 3 \text{ cm} & |BS_b| = t_b = 4,5 \text{ cm} \\
 |AT| = \frac{2}{3}t_a = 2 \text{ cm} & |BT| = \frac{2}{3}t_b = 3 \text{ cm} \\
 |TS_a| = \frac{1}{3}t_a = 1 \text{ cm} & |TS_b| = \frac{1}{3}t_b = 1,5 \text{ cm}
 \end{array}$$

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

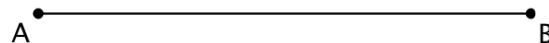

A •

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

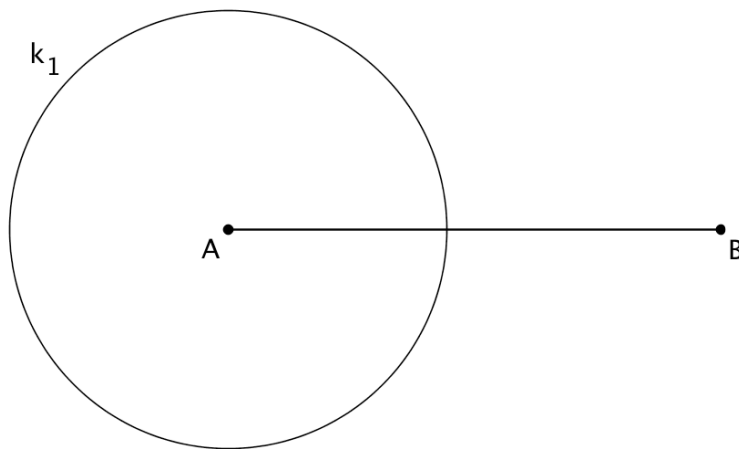
Příklad 1 – zkouška správnosti

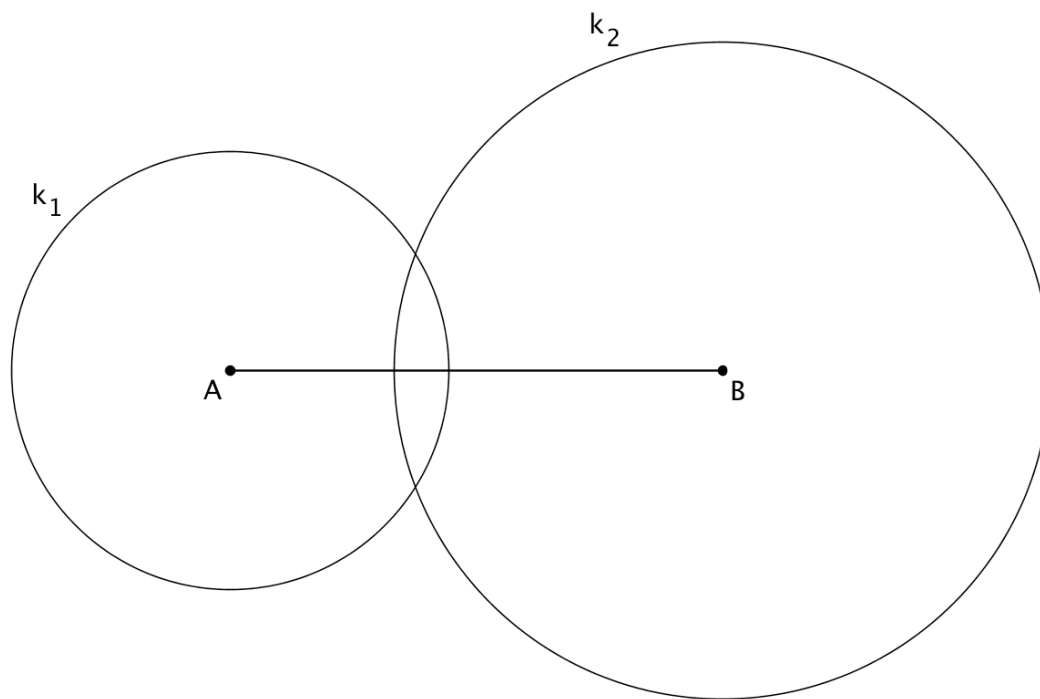
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

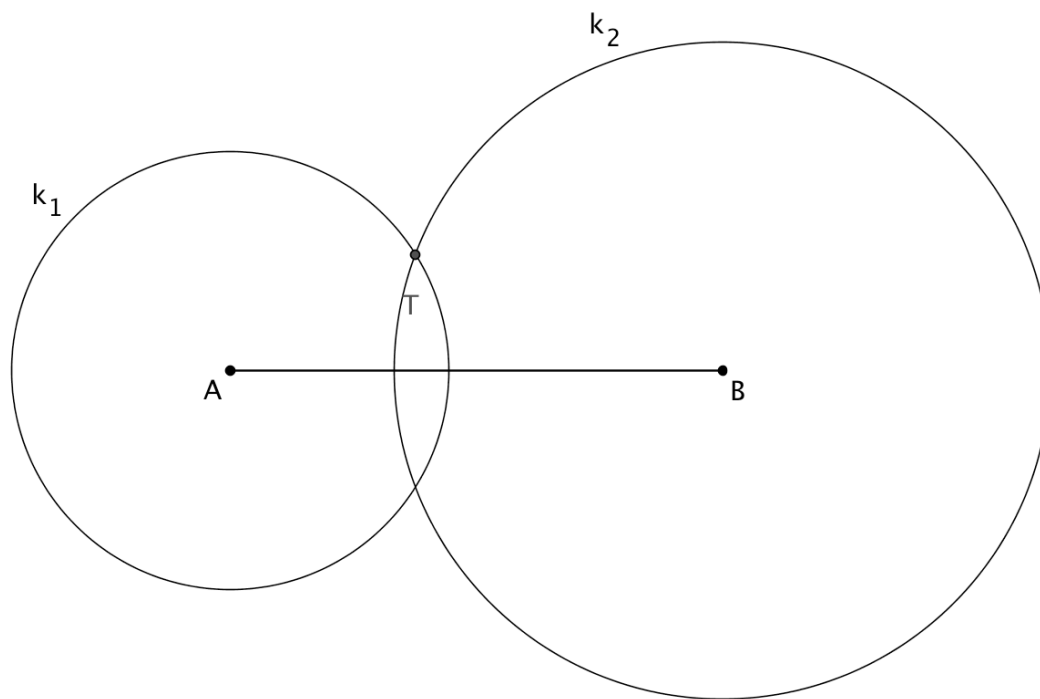
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

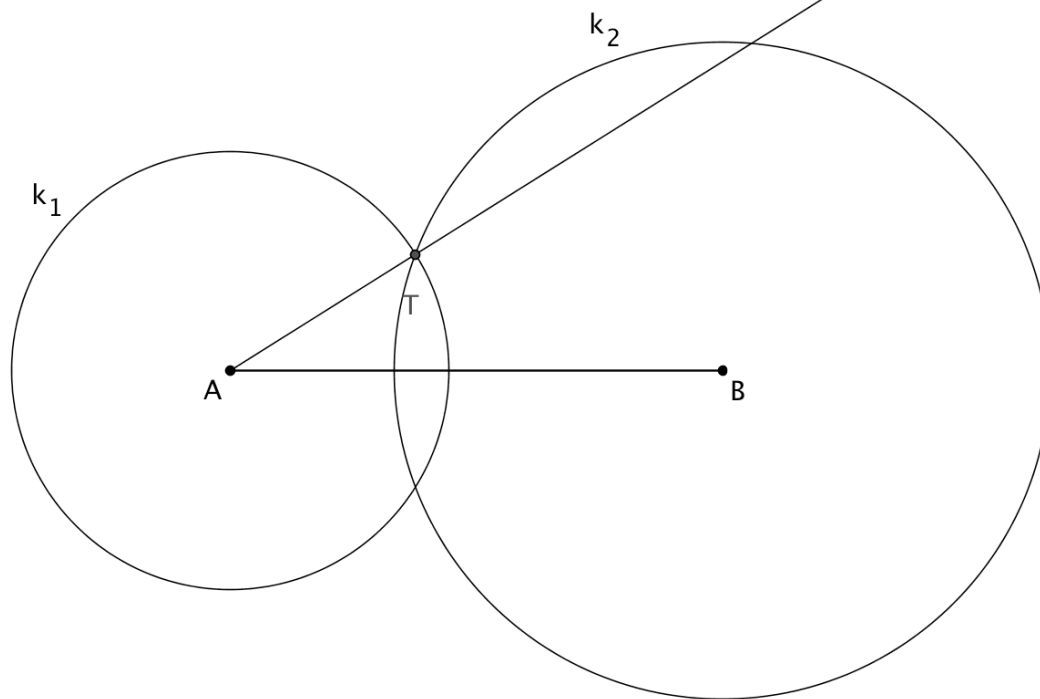
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

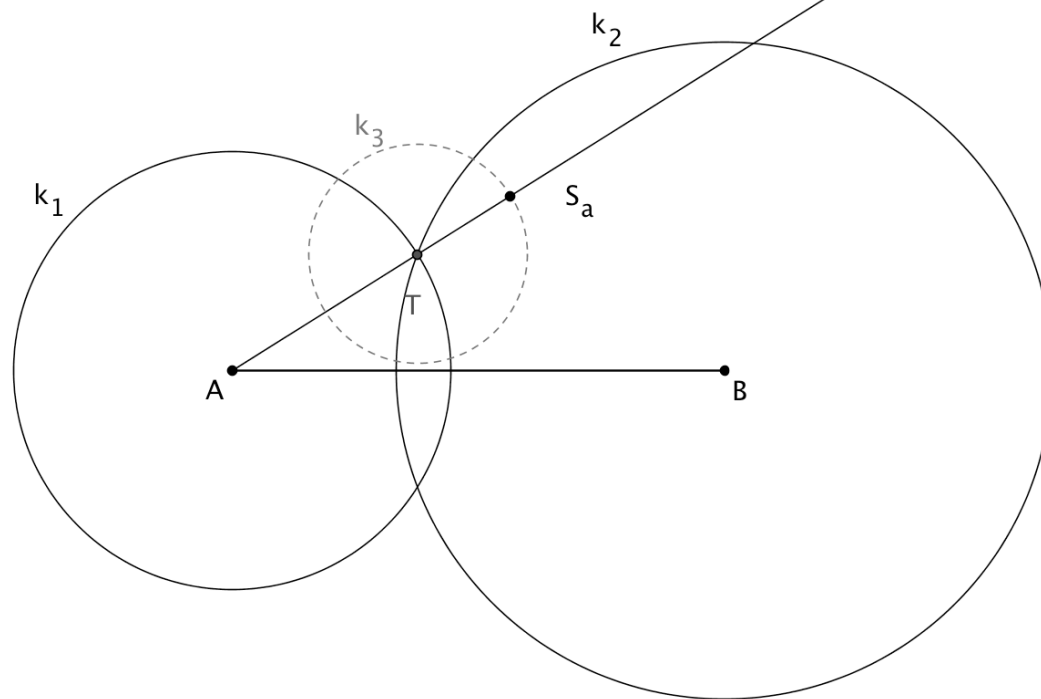
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

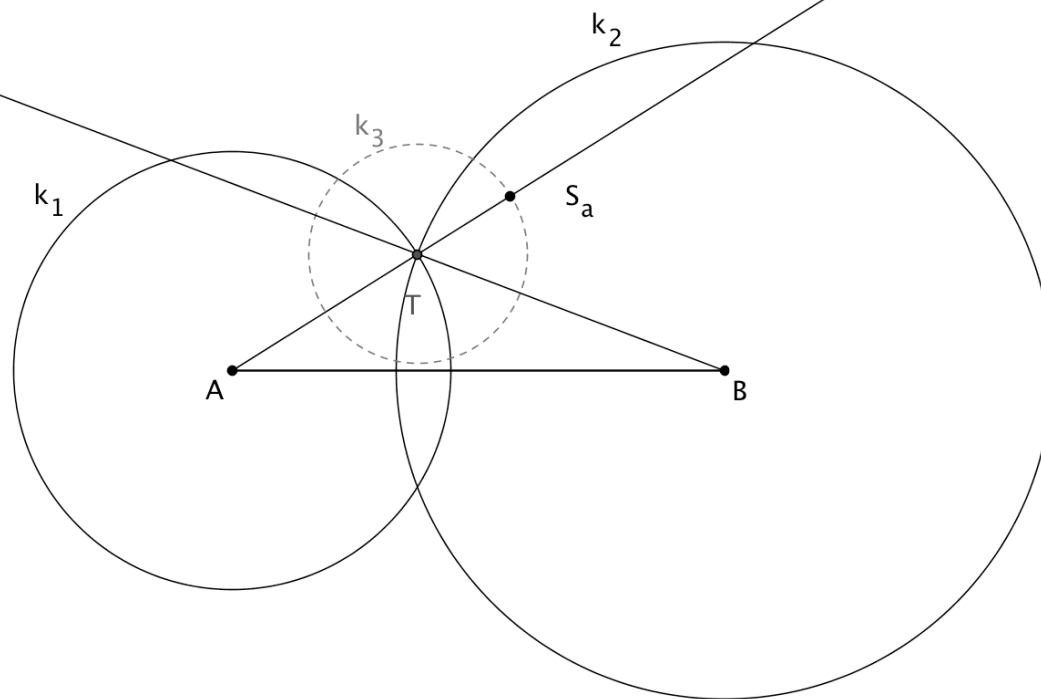
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

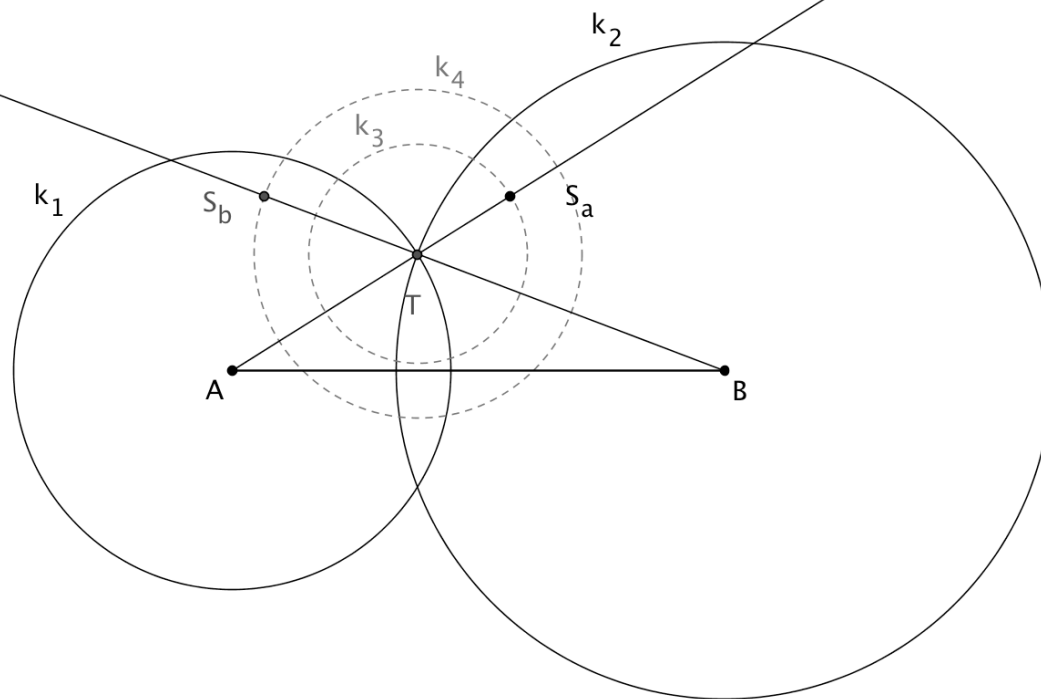
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

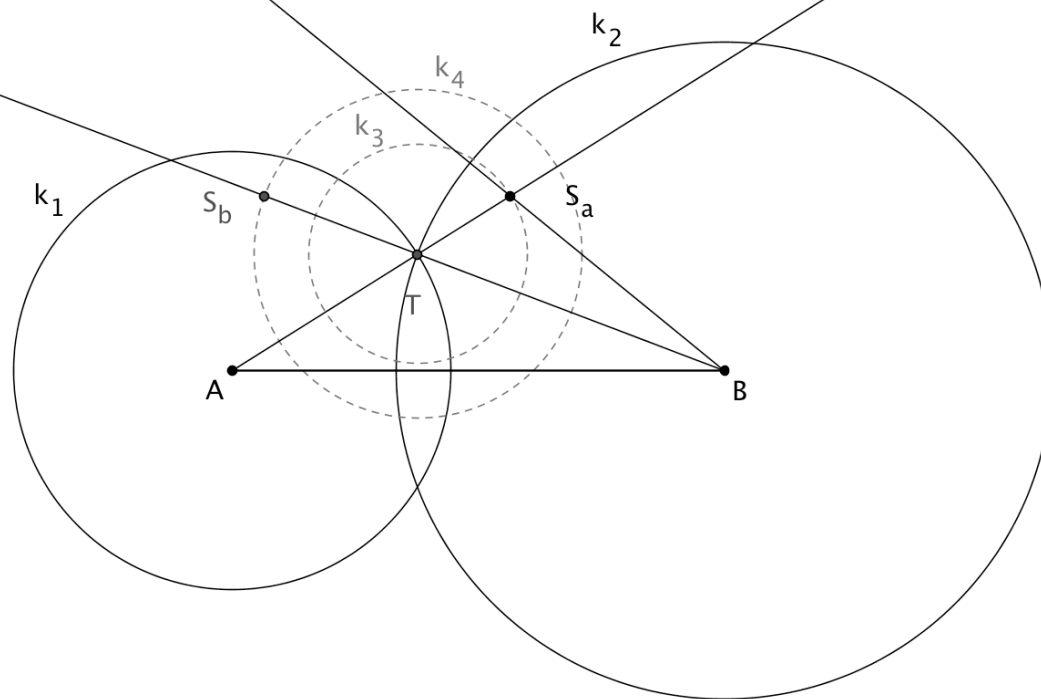
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

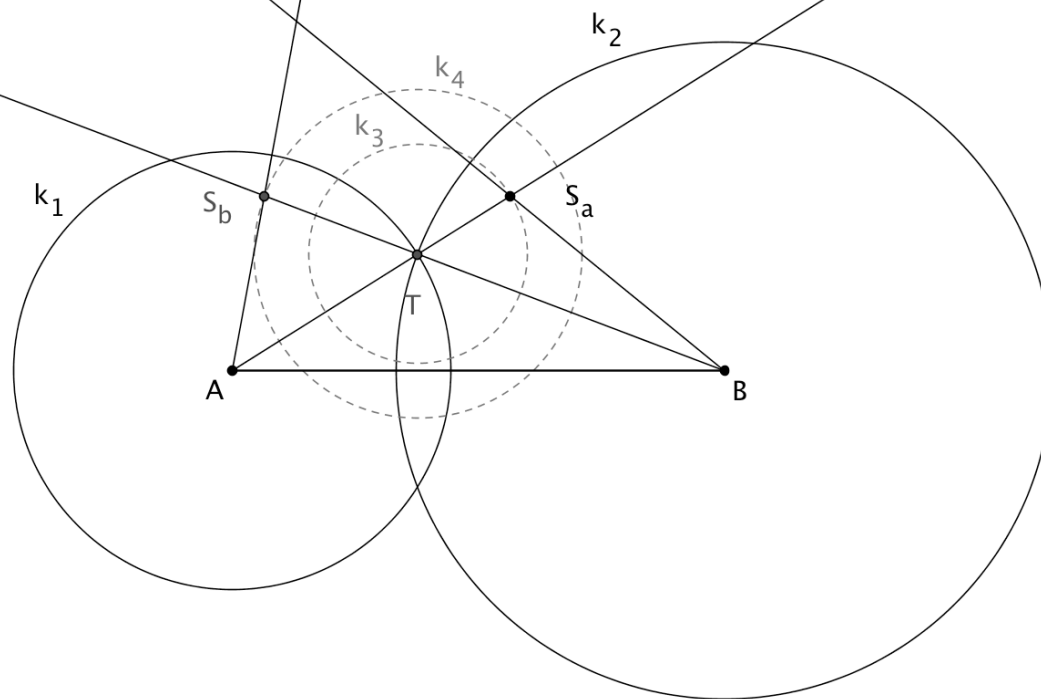
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

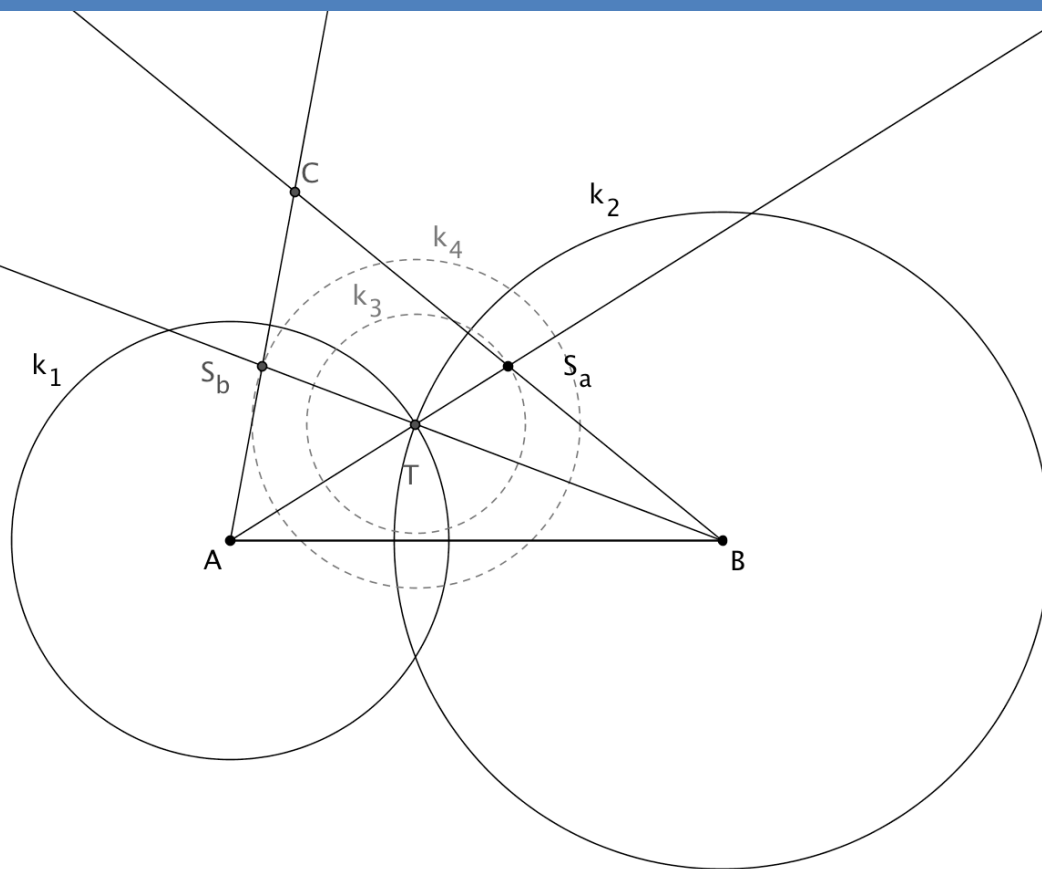
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

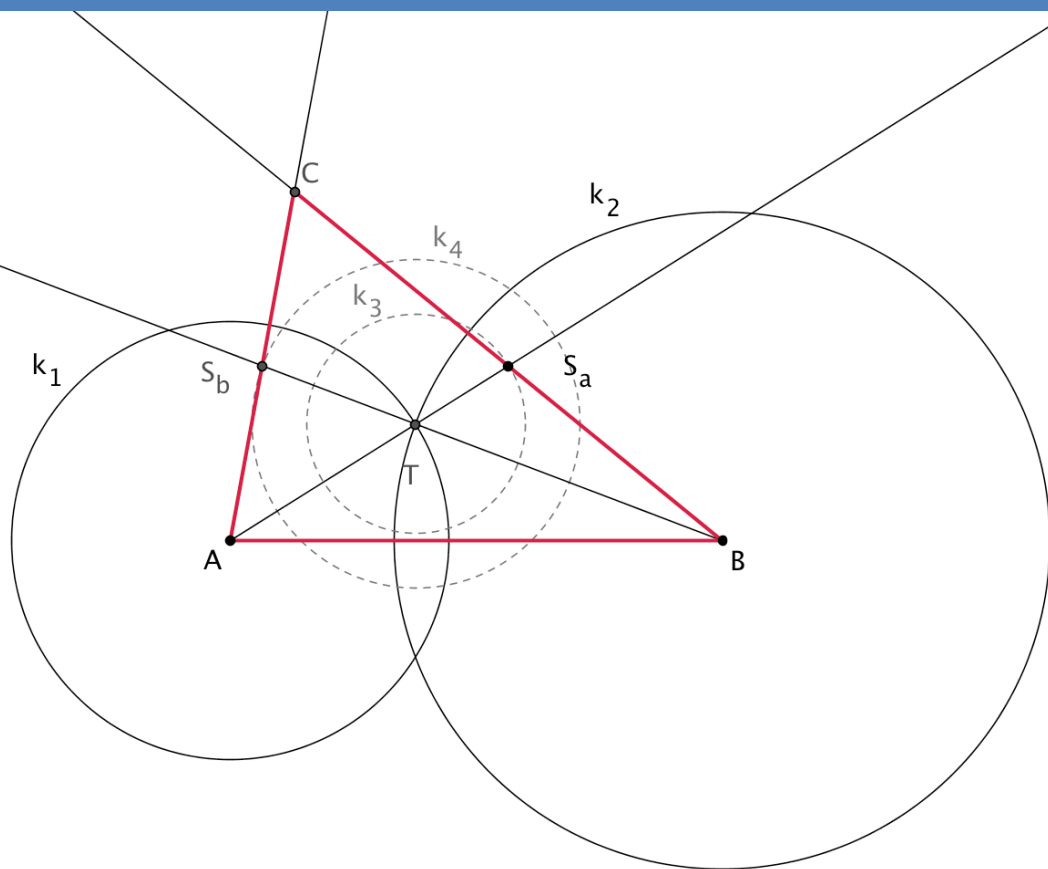
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zkouška správnosti

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5 \text{ cm}$, $t_a = 3 \text{ cm}$, $t_b = 4,5 \text{ cm}$

Příklad 1 – zk. správnosti a diskuse

Zadaná úloha má 1 řešení!

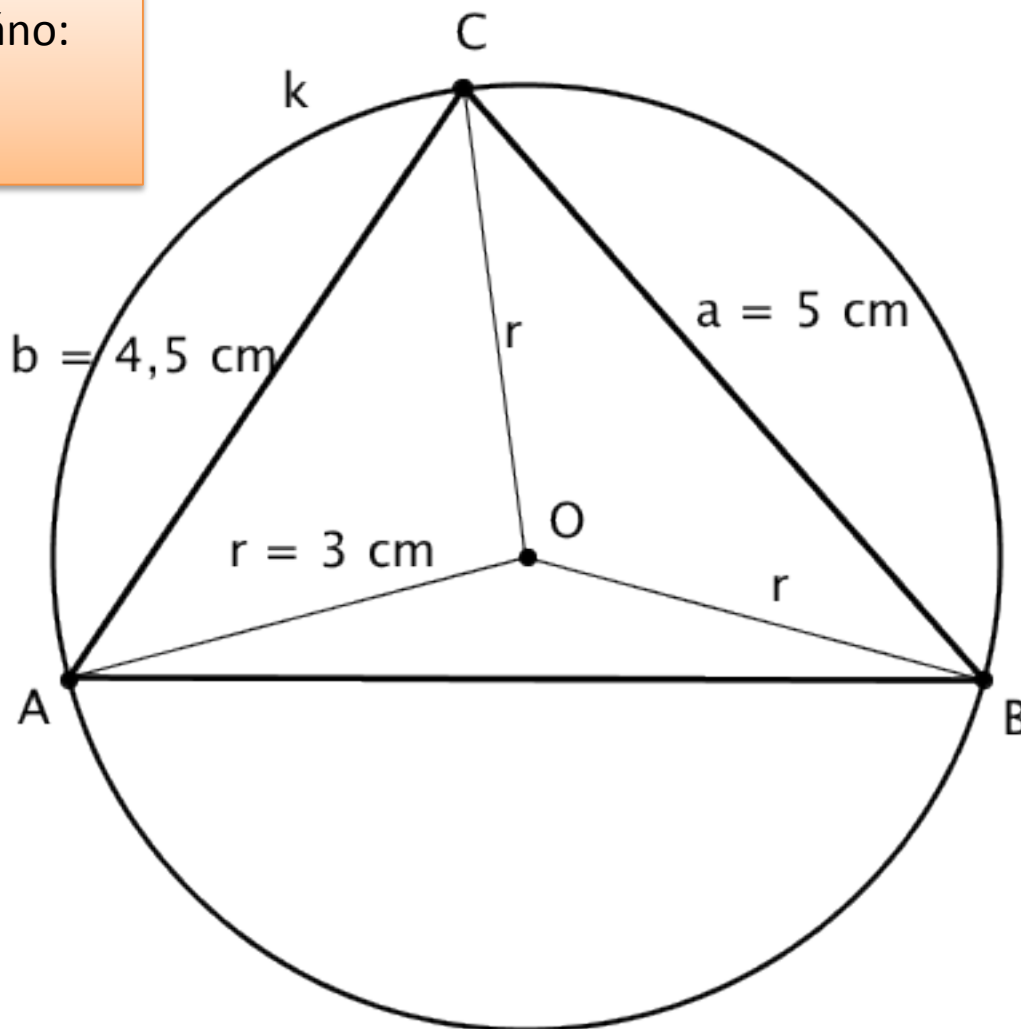
Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:
 $c = 4,5$ cm, $t_a = 3$ cm, $t_b = 4,5$ cm

Příklad 2 – zadání a rozbor

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5 \text{ cm}$, $b = 4,5 \text{ cm}$, $r = 3 \text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2– rozbor a postup

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

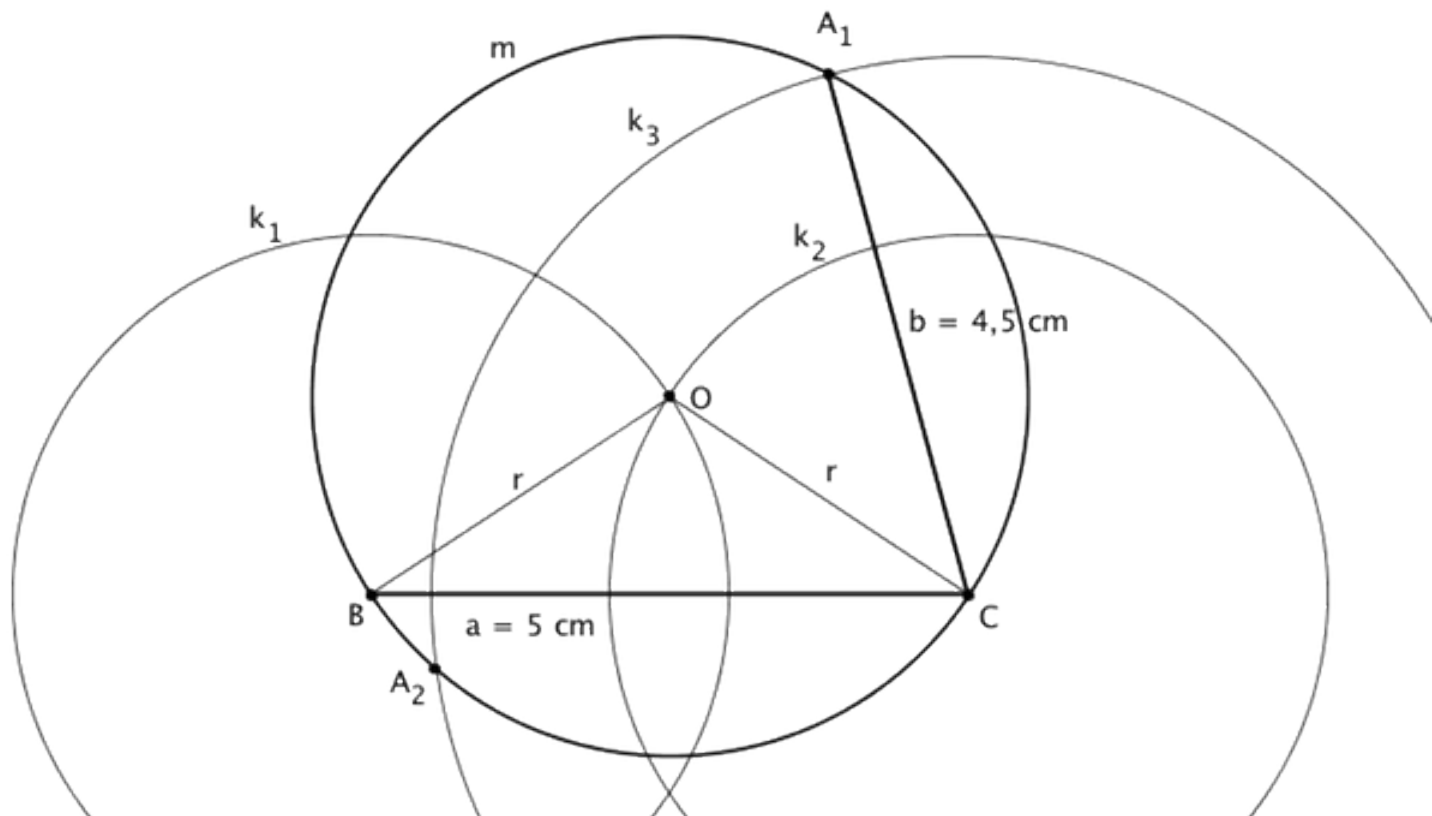
$a = 5 \text{ cm}$, $b = 4,5 \text{ cm}$, $r = 3 \text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

1. BC ; $|BC| = 5 \text{ cm}$
2. k_1 ; $k_1(B; 3 \text{ cm})$
3. k_2 ; $k_2(C; 3 \text{ cm})$
4. O ; $O \in k_1 \cap k_2$
5. m ; $m(O; 3 \text{ cm})$
6. k_3 ; $k_3(C; 4,5 \text{ cm})$
7. A ; $A \in k_3 \cap m$
8. $\triangle ABC$

Pozn.:

m ... kružnice opsaná $\triangle ABC$

Příklad 2 – zkouška správnosti

B[•]

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5 \text{ cm}$, $b = 4,5 \text{ cm}$, $r = 3 \text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

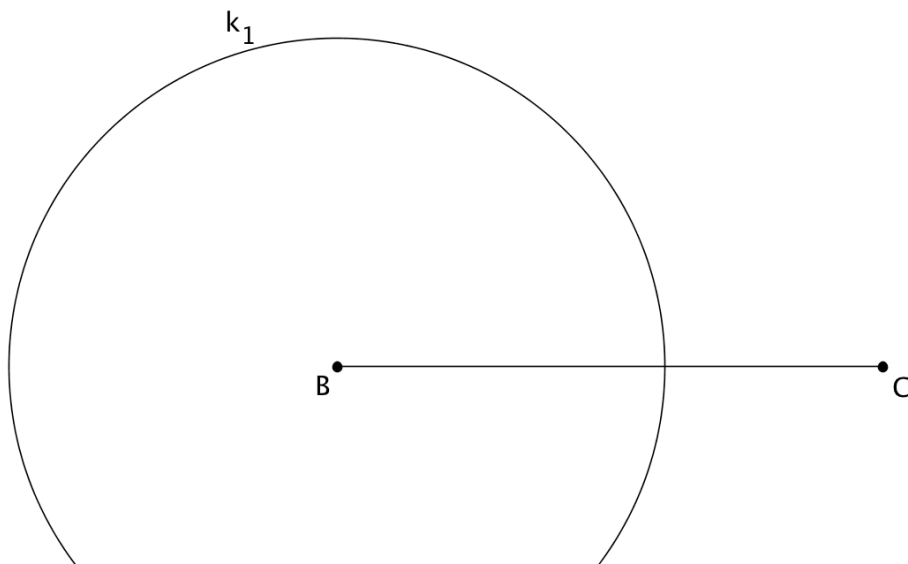

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5 \text{ cm}$, $b = 4,5 \text{ cm}$, $r = 3 \text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

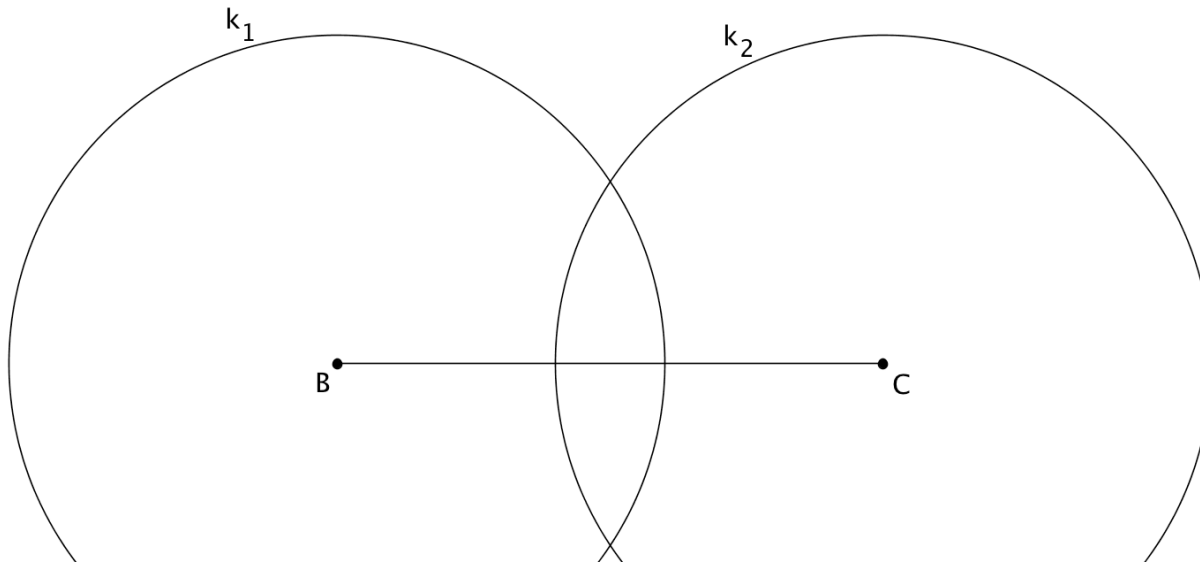

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5\text{ cm}$, $b = 4,5\text{ cm}$, $r = 3\text{ cm}$

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

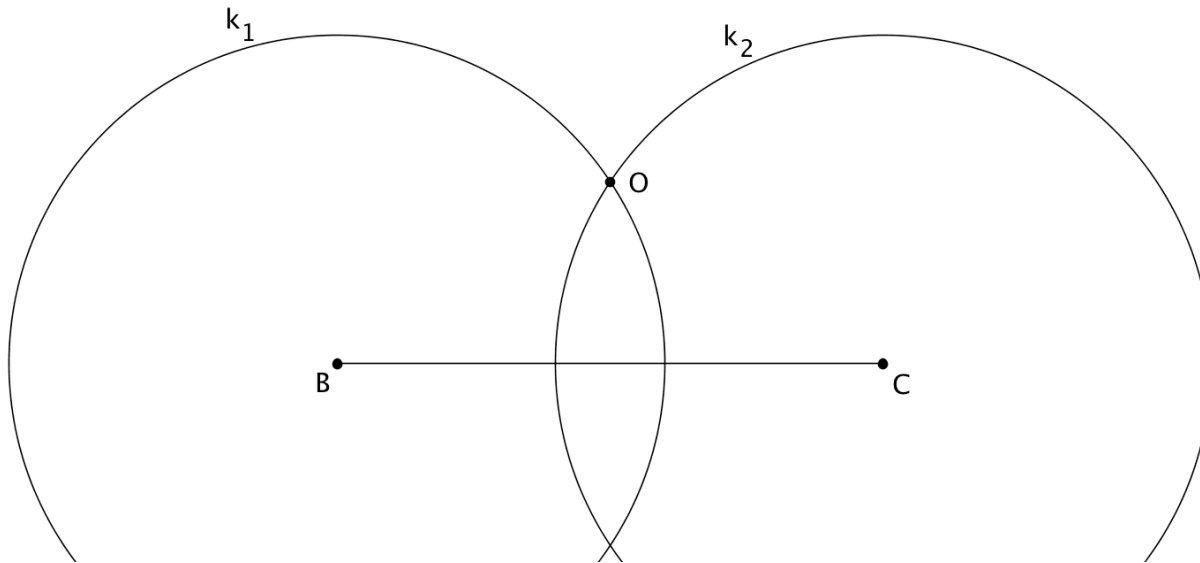

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

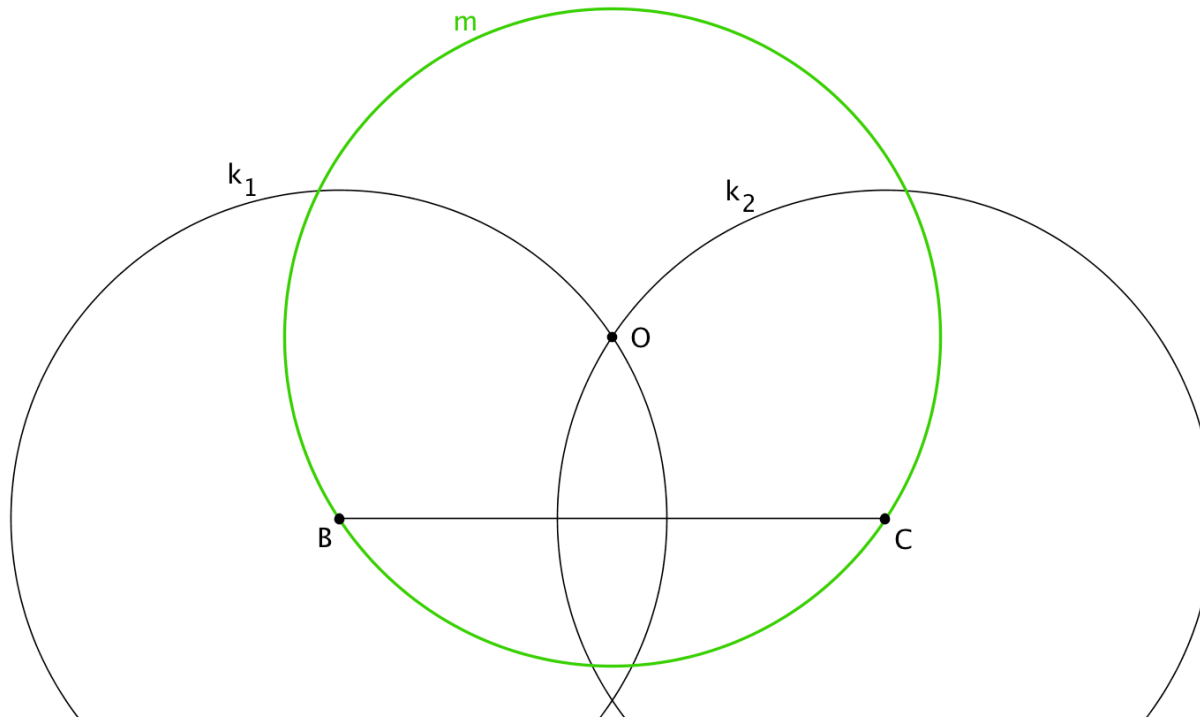

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

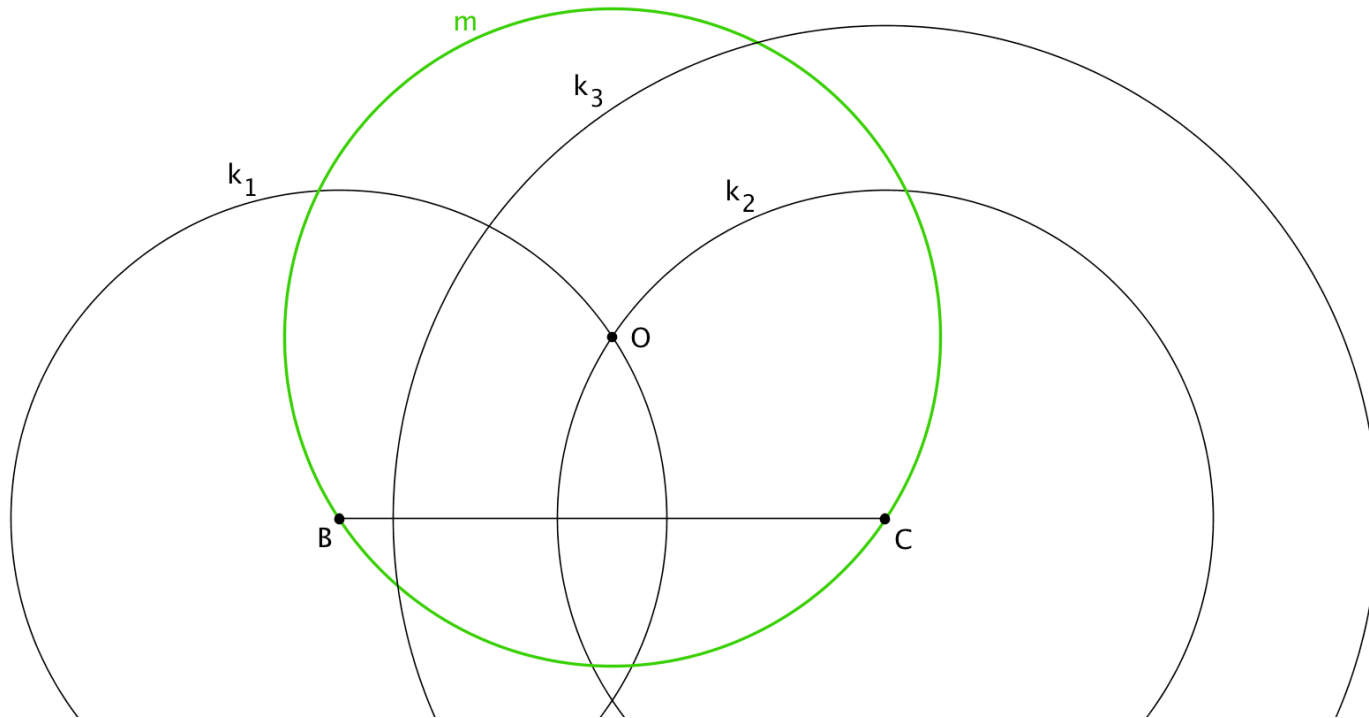

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

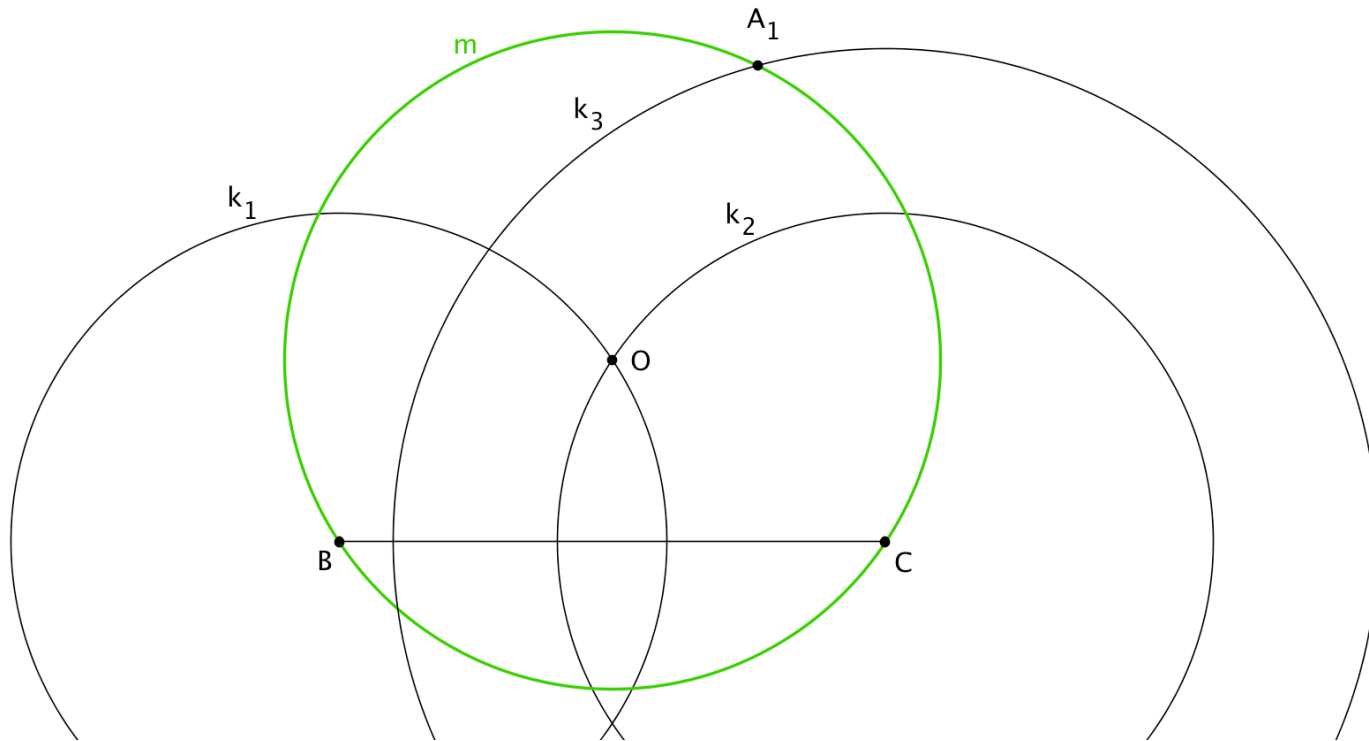

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

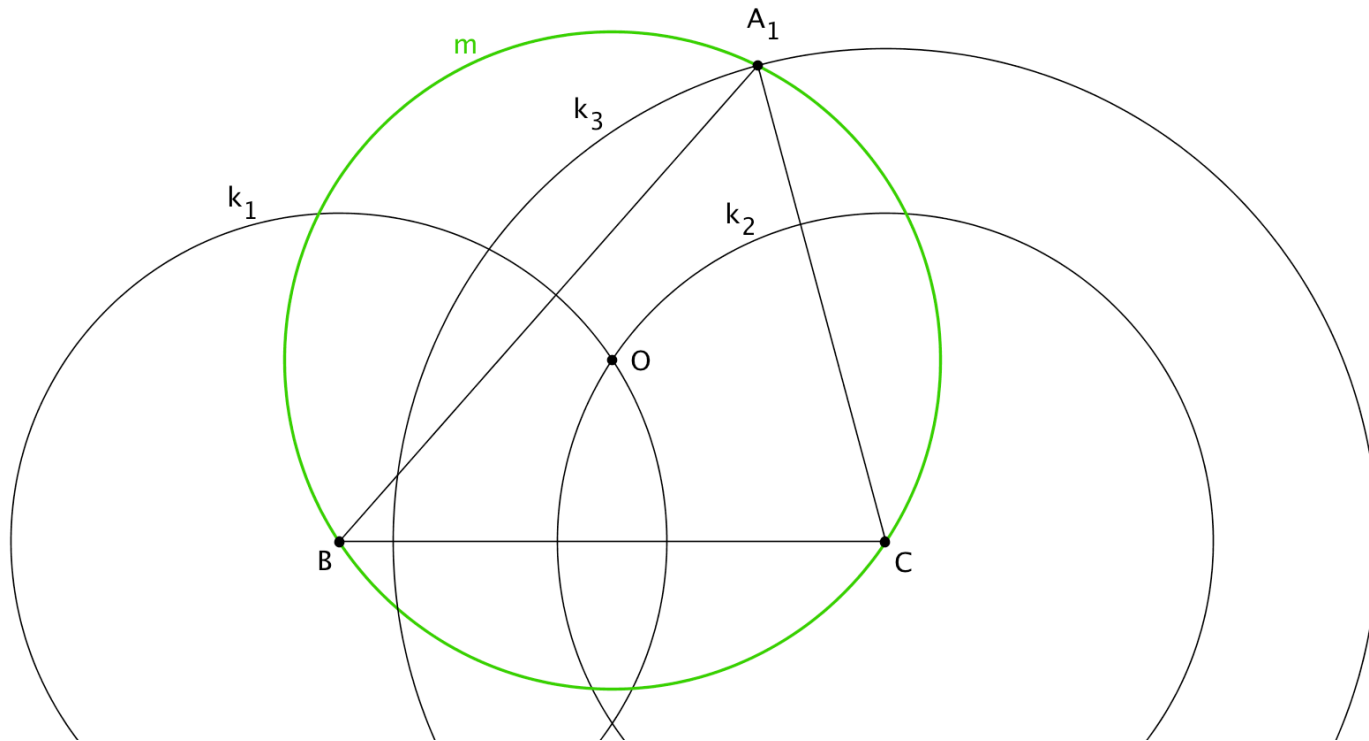

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

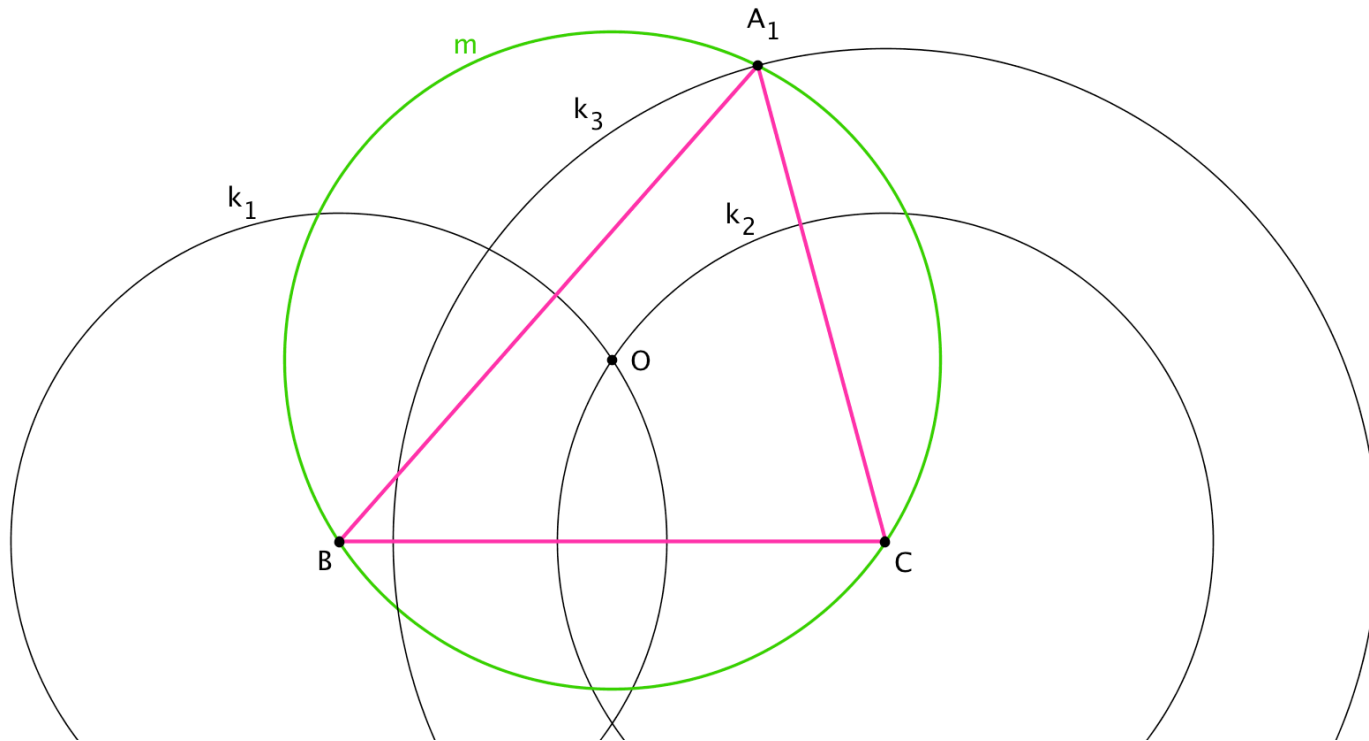

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

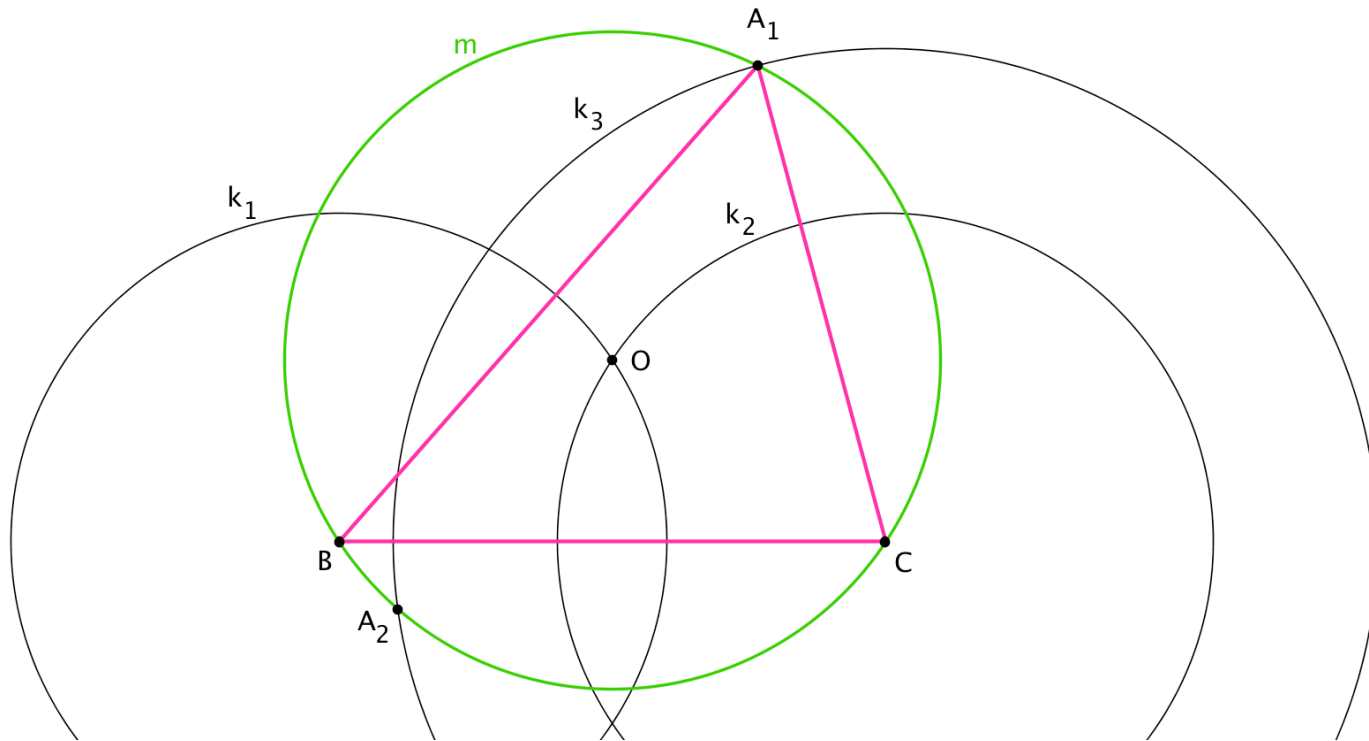

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

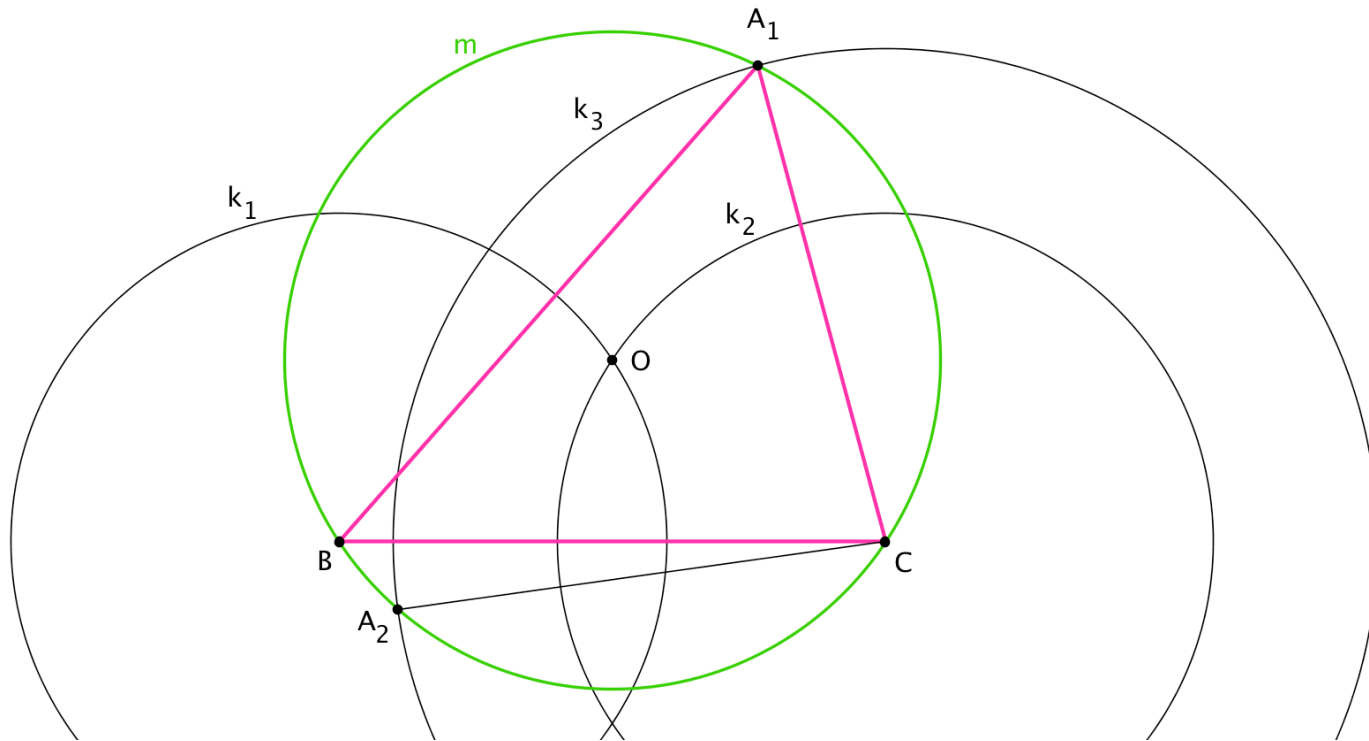

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

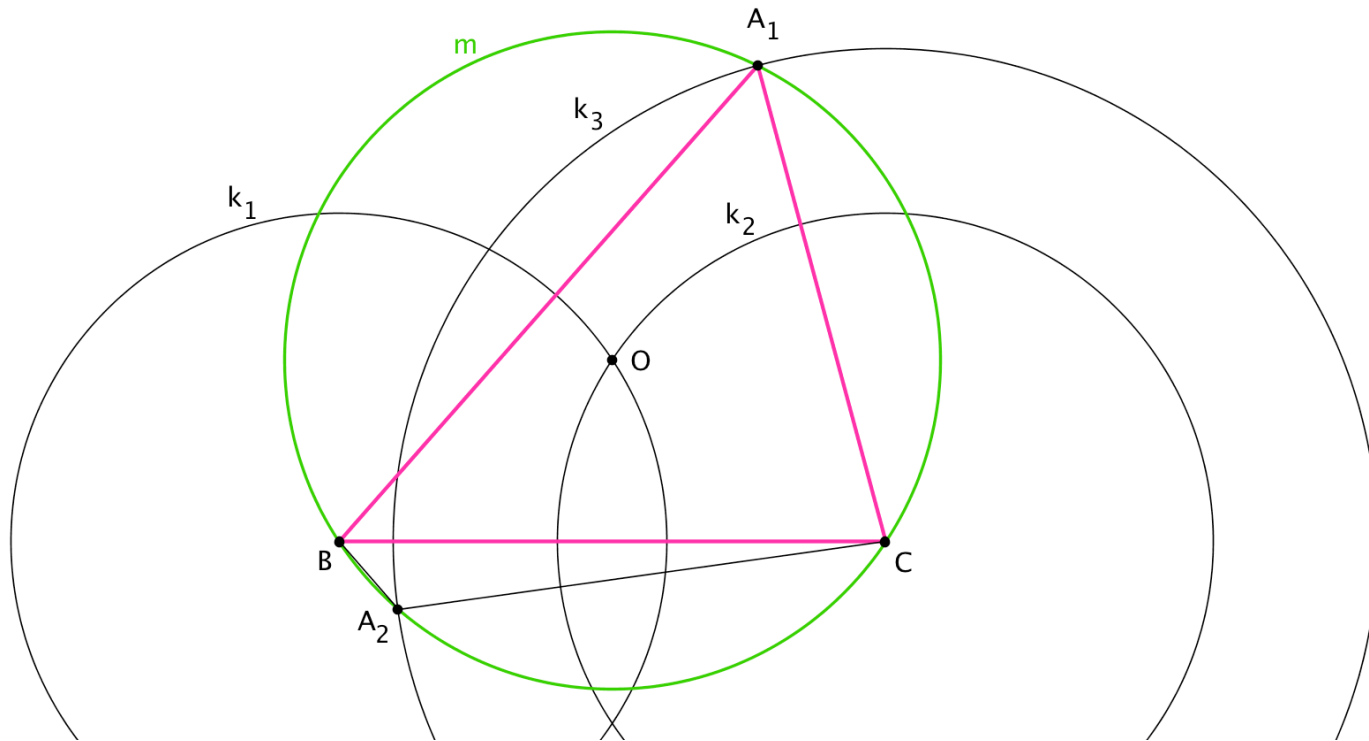

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zkouška správnosti

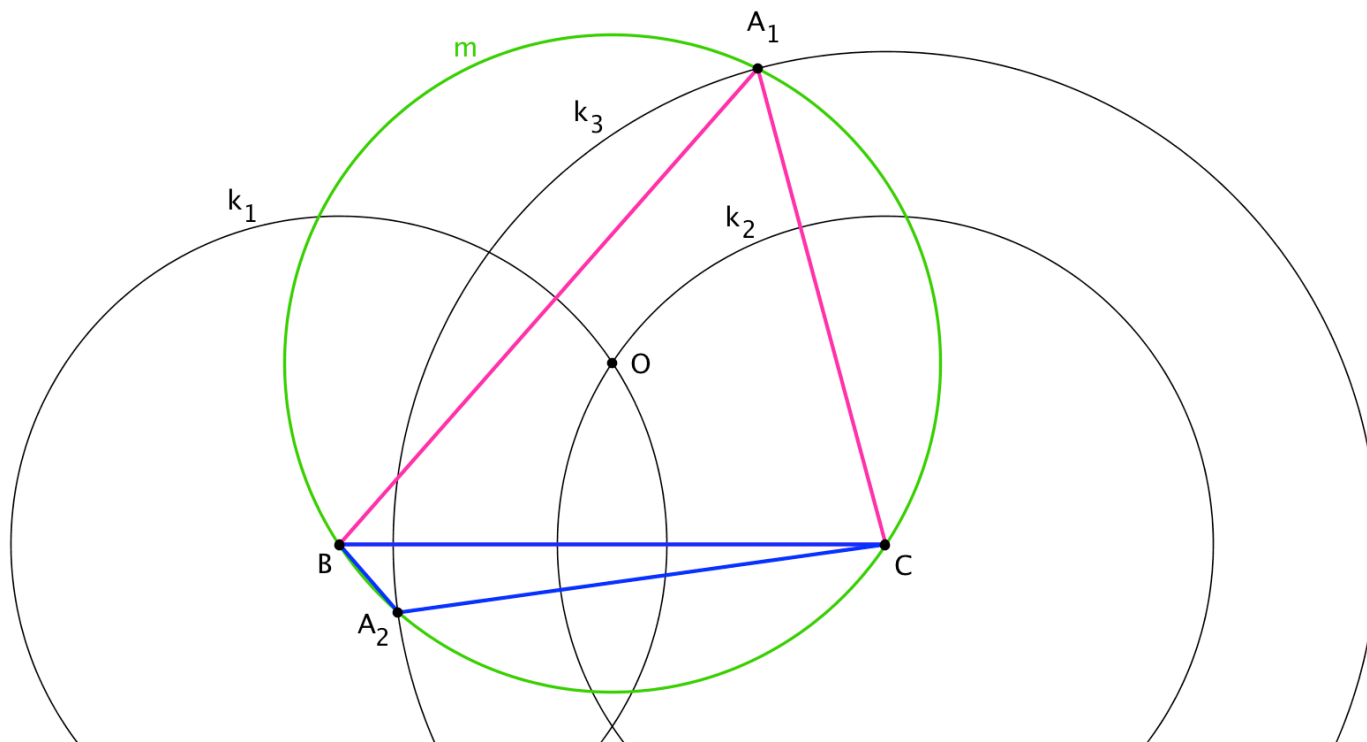

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Příklad 2 – zk. správnosti a diskuse

Zadaná úloha má 2 řešení!

Sestrojte trojúhelník ABC, pokud je dáno:

$a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $r = 3$ cm

Pozn.: r – poloměr kružnice opsané

Odkazy

- Zadání příkladů vychází z následující učebnice:
  - HERMAN, Jiří a kol. *Geometrické konstrukce: Matematika pro nižší třídy víceletých gymnázií*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 978-80-7196-114-7.
- Řešení vytvořeno v aplikaci GeoGebra
  - <http://www.geogebra.org/cms/>
- Řešení k dispozici na serveru GeoGebraTube
  - <http://www.geogebraTube.org/collection/show/id/2201>

